

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Sudačko vijeće predsjednika svih sudačkih vijeća
Broj: Sv-1/14-5
Zagreb, 26. ožujka 2015.

R J E Š E N J E

Sudačko vijeće Vrhovnog suda Republike Hrvatske, kojeg čine predsjednici svih sudačkih vijeća u Republici Hrvatskoj, pod predsjedanjem predsjednice sudačkog vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske Viktorije Lovrić, uz sudjelovanje tajnice sudačkog vijeća Mirjane Mlinarić, kao zapisničarke, u postupku povodom prijave sutkinje O. s. u Z. S. M. protiv predsjednika Ž. s. u Z. Ž. R. zbog povrede Kodeksa sudačke etike (Narodne novine broj 131/06, nastavno: Kodeks), na temelju čl. 14. st. 6. Kodeksa, u sjednici održanoj dana 26. ožujka 2015.,

r i j e š i o j e

Odbija se kao neosnovan prigovor predsjednika O. s. u Z. Ž. R. izjavljen protiv Odluke Sudačkog vijeća Ž. s. u Z. poslovni broj Sv-7/14 od 11. rujna 2014.

O b r a z l o ž e n j e

Sudačko vijeće Ž. s. u Z. je odlukom poslovni broj Sv-7/14 od 11. rujna 2014. utvrdilo da je predsjednik O. s. u Z., sudac Ž. R., povrijedio točku 8. alineja 1., 3. i 4. Kodeksa sudačke etike (Narodne novine, broj 131/06, nastavno: Kodeks).

U obrazloženju odluke je navedeno da je predsjednik O. s. u Z. Ž. R. povrijedio točku 8. alineja 4. Kodeksa u bitnome time što je u nazočnosti stranke koja mu se obratila vezano uz sudski predmet za koji je zadužena sutkinja tog suda S. M., naložio sutkinji izradu liste redoslijeda rješavanja predmeta za što joj je ostavio rok. U zapisniku koji je sačinjen o tom odgađaju, a koji je sačinjen također u nazočnosti stranke, sutkinja S. M. se proziva za ponašanja koja nisu u vezi s konkretnom strankom i konkretnim predmetom, a stranci je navodima iz zapisnika dano do znanja da je predsjednik suda taj koji je nadređen sucima i kao takav da je ovlašten naložiti sutkinji poduzimanje pojedinih radnji.

Sudačko vijeće je zaključilo da je predsjednik suda "modificirao" svoju ulogu koja mu pripada po zakonu, te da je postupcima koje je poduzeo pred strankom postupio suprotno odredbama Kodeksa tako što je pred strankom i u odnosu na suce stvarao ozračje vlastite

nadređenosti, a posebno kod stranke stvarao dojam da je na opisani način usmenim naredbama sucima u mogućnosti utjecati na brzinu rješavanja predmeta.

Sudačko vijeće je također ocijenilo da stranka nije iznijela opravdane razloge za žurno uzimanje u rad konkretnog predmeta. S druge strane predsjednik suda, ako je smatrao da se radi o hitnom predmetu, nije postupio po odredbama Sudskog poslovnika koji mu ostavlja mogućnost određivanja hitnog rješavanja pojedinog spisa ako za to postoje opravdani razlozi. Suprotno svojim ovlastima sa strankom je komunicirao na način da je pred strankom pozivao sutkinju na ispunjavanje određenih naredbi i iznosio stranci sadržaj njegove komunikacije sa sutkinjom.

U odnosu na utvrđenu povredu točke 8. alineja 1. i 3. Kodeksa u obrazloženju je navedeno da je ta povreda počinjena u bitnome time što je predsjednik suda sačinio plakat kojim se navodno obraća sucima i sudskim savjetnicima, naslovljen "za suce i sudske savjetnike" koji plakat je nazvan "Akcija 100 najstarijih ostavina", a na čijem je dnu navedeno "nagrada slijedi". Plakat je međutim stvarno upućen široj javnosti jer je istaknut na hodnicima zgrade suda i kasnije objavljen u dnevnom listu, a stvarna raspodjela ostavinskih predmeta je potom učinjena na temelju navedene "akcije". Sudačko vijeće je ocijenilo da je time Ž. R. povrijedio ugled suda i sudaca kroz pisanu riječ, a u javnosti je stvoren dojam da suci ne rade savjesno svoj posao i da ih je potrebno animirati na ovakav neprimjeren način.

Protiv navedene odluke je Ž. R. podnio prigovor kojim pobija odluku zbog bitne povrede odredaba postupka i pogrešne primjene odredaba Kodeksa sudačke etike.

Prigovor je neosnovan.

Rad sudačkih vijeća uređen je Poslovníkom o radu sudačkih vijeća, a prema odredbi čl. 10. Poslovnika, ako njime nije drugačije određeno, sudačko vijeće postupat će uz odgovarajuću primjenu Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine broj: 47/09, nastavno: ZUP).

Stoga je drugostupanjsko tijelo ispitalo odluku sukladno odredbi članka 115. st. 1. i 2. ZUP tako što je ispitana zakonitost i ocjenjena svrhovitost pobijane odluke u granicama zahtjeva iz prigovora, pri čemu nije bilo vezano žalbenim razlozima, te pazeći po službenoj dužnosti na nadležnost i postojanje razloga za oglašivanje odluke ništavom. Drugostupanjska odluka je donesena na temelju činjenica utvrđenih u prvostupanjskom postupku.

Nije osnovan prigovor da je u donošenju odluke počinjena bitna povreda odredaba postupka time što u uvodu odluke nisu navedena imena svih članova sudačkog vijeća koji su sudjelovali u donošenju odluke.

Pobijana odluka je donesena na sjednici sudačkog vijeća o kojoj je vođen zapisnik, a u sadržaj zapisnika su unesena imena članova sudačkog vijeća koji su glasovali o odluci, sadržaj donesene odluke i bročani način glasovanja.

Odluka sudačkog vijeća je pojedinačni akt u čijem uvodu se uobičajeno navode imena članova sudačkog vijeća koji su donijeli odluku. Međutim Poslovník o radu sudačkih vijeća ne sadrži odredbu po kojoj bi u uvodu odluka koje donosi vijeće trebalo unijeti imena svih

članova vijeća. U radu sudačkih vijeća se na odgovarajući način primjenjuju odredbe ZUP-a, pa stoga pri ocjeni o tome ima li uvod odluke propisani sadržaj valja poći od odredbe čl. 98. st. 1. i 2. ZUP-a, koje glase:

"Rješenje se sastoji od zaglavlja, uvoda, izreke, obrazloženja, upute o pravnom lijeku, potpisa službene osobe i otiska službenog pečata javnopravnog tijela. Uvod sadržava naziv javnopravnog tijela koje je rješenje donijelo, propis o nadležnosti, osobno ime, odnosno naziv stranke i osoba ovlaštenih za zastupanje, kratku oznaku predmeta postupka te naznaku je li postupak pokrenut po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranke. Uvod sadržava i naznaku da su rješenje donijela dva javnopravna tijela ili više njih ili da je rješenje doneseno u ponovljenom postupku ili po presudi suda nadležnog za upravne sporove ili uz suglasnost, potvrdu ili po pribavljenom mišljenju drugog tijela. Kad je upravnu stvar riješilo kolegijalno tijelo, navodi se dan sjednice na kojoj je stvar riješena."

Pobijana pisana odluka sadrži naziv kolegijalnog tijela koje je donijelo odluku, odnosno naznaku da se radi o odluci Sudačkog vijeća Ž. s. u Z., dakle podatak koji je propisan odredbama ZUP-a, dok podatke o sastavu tijela koje je sudjelovalo u donošenju odluke zainteresirane osobe mogu utvrditi pregledom zapisnika.

Stoga u donošenju odluke nije počinjena povreda odredaba postupka na koju se pozvao podnositelj prigovora, a koja bi bila od utjecaja na rješavanje stvari.

Nije ostvaren ni razlog pogrešne primjene odredaba Kodeksa sudačke etike.

Pobijanom odlukom je utvrđeno da je sudac Ž. R. povrijedio točku 8. alineja 1., 3. i 4. Kodeksa.

Navedene odredbe Kodeksa glase:

"Sudac je dužan obnašanjem sudačke dužnosti i aktivnostima izvan suda razvijati standarde ponašanja koji pridonose očuvanju ugleda i dostojanstvu suda i sudačkog poziva (točka 8. al. 1.)

Sudac je dužan čuvati ugled sudačkog poziva i položaja kroz pisanu i izgovorenu riječ (točka 8. al. 3.)

U obnašanju dužnosti predsjednika suda ili predsjednika odjela sudac ne smije stvarati ozračje vlastite nadređenosti (točka 8. al. 4.)"

Pravilno je sudačko vijeće utvrdilo da je sudac Ž. R. postupao protivno navedenim odredbama Kodeksa.

Sam Ž. R. činjenična utvrđenja nije obrazloženo osporio navodima iz prigovora. U prigovoru su naime iznesene određene tvrdnje koje se tiču načina rada sutkinje S. M. i loših odnosa sutkinje M. i predsjednika suda. Također su izneseni navodi o objektivnim problemima s kojima se susreće predsjednik suda u svojem radu i nastojanju da se riješi veliki broj nagomilanih predmeta. Izneseni su i podaci o problemima u rješavanju zemljišnoknjižnih predmeta. Sudac Ž. R. izrazio je i sumnju da je protiv njega podnesena prijava zbog povrede Kodeksa po uputi pomoćnika ministra pravosuđa Republike Hrvatske nadležnog za organizaciju pravosuđa I. C., a da se suci sami ne bi toga dosjetili, kao i da on u svom radu od izbora na funkciju predsjednika suda kontinuirano nailazi na "podmetanja i spoticanja". Ž. R. drži da njegovim postupanjem nije narušen ugled suda jer da taj sud nije niti

imao ugled upravo zbog velikog broja neriješenih predmeta, a da je on postupao upravo s ciljem povećanja ugleda suda i ne kršeći pri tome niti ugled sudaca niti odredbe Kodeksa. U prigovoru nisu iznesene obrazložene tvrdnje koje bi dovele u pitanje činjenična utvrđenja prvostupanjskog tijela glede povreda koje mu se stavljaju na teret.

Navodima iz prigovora sudac Ž. R. je samo potvrdio zaključak sudačkog vijeća o njegovom pogrešnom shvaćanju odredaba Kodeksa.

Uloga predsjednika suda i svakog suca je vrlo složena i zahtijeva ne samo dobro poznavanje propisa nego i cjelovito sagledavanje ustavne pozicije sudaca, zadaće sudaca u izvršavanju sudačke funkcije te važnosti osobnog integriteta i ugleda sudaca (i sudova) u društvu u ostvarivanju ustavne uloge sudaca i sudova. Svaki sudac i predsjednik suda moraju voditi računa da u svom svakodnevnom životu i u izvršavanju sudačke funkcije moraju uspostaviti visoke kriterije te prihvatiti i ona ograničenja koja bi se drugim građanima činila opterećujućima.

Predsjednik suda u obnašanju svoje funkcije ima određene propisane ovlasti, a u izvršavanju tih ovlasti mora voditi računa da je on prvi među jednakima, da su suci neovisni i da im predsjednik suda nije nadređen niti smije stvarati privid takve nadređenosti. Suci i predsjednik suda dužni su postupati čuvajući dostojanstvo suda i svih osoba uključenih u rad suda. Kad je u pitanju posao predsjednika suda vezan uz upravljanje spisima propisana je procedura dodjele predmeta sucima, redoslijed rješavanja predmeta, ali također i ovlast predsjednika suda, ako za to postoje opravdani razlozi, odrediti prioritet u rješavanju pojedinog predmeta sukladno odredbama čl. 26. ili 27. i čl. 122. st. 4. Sudskog poslovnika.

S druge strane valja imati na umu da stranke imaju pravo na pristup informacijama o stanju svojega predmeta.

Međutim, u ovom slučaju predsjednik suda je pogrešno shvatio svoju ulogu kako u podnosu prema stranci tako i u odnosu prema kolegama sucima.

Suci (i predsjednik suda) moraju biti oprezni u kontaktima sa strankama, zastupnicima, braniteljima i drugim osobama koje se pojavljuju u postupcima koji su u tijeku. Svi odnosi sa strankama izvan samoga sudskog postupka moraju biti u skladu sa sudačkom funkcijom i ne smiju utjecati na sudačku neovisnost i nepristranost niti se smije stvarati dojam mogućnosti takvog utjecaja na tijek postupka. Potrebno je od strane predsjednika suda i sudaca obeshrabrivati svaku izvanraspravnu "neformalnu" komunikaciju sa strankama, a odgovore strankama na njihove upite ograničiti na podatke u spisu u skladu s propisima o pravu na pristup informacijama.

Nepريمjereno je i protivno odredbi točke 8. al. 4. Kodeksa da predsjednik suda primi stranku u svoj ured i pred strankom komunicira sa sucima na način da sucima daje naloge o radnjama koje treba poduzeti glede upravljanja sa spisima, pogotovo kada su ti nalozi u suprotnosti s propisima koji uređuju njegove ovlasti. Također je nepريمjereno da predsjednik suda stranci podnosi izvješća o poduzetim mjerama prema sucu stvaranjem dojma da predsjednik suda nastoji "pomoći" stranci u ubrzanju njezinog predmeta. Predsjednik suda je naročito istupio izvan okvira primjerenog postupanja time što je pred strankom diktirao zapisnik o mjerama koje je poduzeo prema uređujućem sucu povodom obraćanja stranke radi ubrzanja rješavanja predmeta i o reakcijama suca na takve mjere, stvarajući pri tome ozračje vlastite nadređenosti sucima.

Postupak primanja stranaka u sud odnosno ured predsjednika radi davanja obavijesti o stanju spisa i obavještanja stranke o stanju predmeta propisan je odredbama članka 42. i 43. Sudskog poslovnika, a sadržaj obavijesti ograničava se samo na podatke o stadiju postupka i sucima pojedincima, predsjednicima vijeća, članovima vijeća i sudskim savjetnicima kojima je predmet dodijeljen u rad dok je zabranjeno davati izjave o pravilnosti pojedinih sudskih radnji.

Ovlasti predsjednika suda da traži od suca koji postupa u predmetu dostavu izvješća o stanju predmeta i mišljenje o roku u kojem se predmet može riješiti propisane su ako se radi o postupku povodom zahtjeva stranke za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku, odredbama članka 90. Sudskog poslovnika, a u svezi odredbi članka 63. i 65. Zakona o sudovima (Narodne novine br. 28/13 i 33/15).

Predsjednik suda postupio je i protivno odredbi točke 8. al. 1. i 3. Kodeksa kada se obratio sucima i sudskim savjetnicima javno, plakatima oblijepljenim na zidovima u hodnicima sudske zgrade, iz čega je očito da su plakati svojim sadržajem upućeni široj javnosti a ne sucima, a sam sadržaj je uvredljiv za suce i izvrgava rad sudaca podsmjehu stranaka. Komuniciranje predsjednika suda i sudaca pozivanjem sudaca i sudskih savjetnika plakatima kojim se oni "animiraju" na provođenje akcija iza kojih "nagrada slijedi", stvara dojam da suci nisu u stanju sami procijeniti važnost rješavanja starih predmeta te ih je na rad za koji su plaćeni potrebno potaknuti posebnim nagradama u akcijama čiji se sadržaj javno prezentira strankama i široj javnosti u sudskim hodnicima, nameće pitanje kakva je to nagrada predsjednika suda sucima kad je zakonom propisano da suci za svoj redovni rad imaju pavo na plaću u visini određenoj zakonom.

Na opisani način je predsjednik suda Ž. R. također strankama i široj javnosti dao na znanje da on nije u stanju organizirati posao u okviru zakonom danih ovlasti, pa je time doveo u pitanje ne samo ugled sudaca nego i svoj ugled predsjednika suda. Kada se ima na umu upravo tvrdnja predsjednika suda da je sud riješio povećani broj predmeta, a zna se da su upravo suci riješili te predmete, ovakvo komuniciranje s javnošću plakatima kojim se ruši ugled sudaca ima dodatnu težinu.

Legitimno je pravo predsjednika suda provoditi potrebne mjere radi unapređenja rada suda, međutim u ovom slučaju postupanje Ž. R. ukazuje na njegovo pogrešno poimanje ovlasti predsjednika suda i pogrešnu predodžbu o nadređenosti predsjednika suda u odnosu na ostale suce. Takvo postupanje nije u suglasju s dostignutim općim standardima ponašanja sudaca koji pridonose očuvanju ugleda i dostojanstvu suda i sudačkog poziva, nego upravo suprotno ruši ugled sudačkog poziva.

Podredno se napominje, premda to nije utjecalo na sadržaj prvostupanjske odluke, da je sudačko vijeće Vrhovnog suda Republike Hrvatske ocijenilo neprimjerenim i komuniciranje predsjednika suda sa sutkinjom S. M. u njegovom odgovoru na prijedlog za pokretanje ovoga postupka. U tom odgovoru on se naime, umjesto sudačkom vijeću, neizravno obratio sutkinji S. M., i njezinu prijavu ocijenio kao "zalijetanje na njega" i kao ponašanje ne kolegice nego "naljućene supruge", dajući očito pri tome sebi kao predsjedniku suda neku drugu ulogu od one koja je uređena zakonom.

Sadržaj i granice ovlasti i dužnosti predsjednika suda da brine o učinkovitosti suda u rješavanju predmeta, a posebno o rješavanju predmeta u kojima postupak traje više od tri

godine propisane su odredbama članka 31. Zakona o sudovima na temelju kojih predsjednik suda vrši nadzor nad radom sudaca i o rezultatima nadzora te poduzetim mjerama dužan je najmanje jedanput mjesečno sastaviti izvješće koje će uložiti u za to osnovani spis sudske uprave te je na temelju odredbe članka 33. Zakona o sudovima dužan do 31. siječnja predsjedniku neposredno višeg suda, Državnom sudbenom vijeću i Ministarstvu pravosuđa podnijeti izvješće o obavljenim poslovima sudske uprave u prethodnoj godini te plan poslova sudske uprave, posebno mjera i aktivnosti za unapređenje rada i učinkovitosti suda u rješavanju predmeta, kao i očekivanih rezultata rada suda za tekuću godinu.

Stoga je pravilna ocjena Sudačkog vijeća da je opisanim postupanjem Ž. R. povrijedio odredbu točke 8. al. 1., 3. i 4. Kodeksa.

S obzirom na to da nisu ostvareni razlozi iz prigovora, a ni oni na koje ovo sudačko vijeće pazi po službenoj dužnosti, valjalo je na temelju odredbe čl. 14. st. 6. Kodeksa i čl. 116. st. 1. točka 1. ZUP-a odbiti prigovor kao neosnovan.

U Zagrebu 26. ožujka 2015.

Predsjednica sudačkog vijeća
Viktorija Lovrić, v.r.